

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S., a. s.**, V. IČO: X., právne zast. JUDr. N. K. advokátkou, L., proti žalovanému **D. P., H.**, právne zast. JUDr. M. Š. advokátom, U., B. **o zaplatenie sumy 334 085,39 € (10 064 656,60 Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. marca 2009, č. k. Z-2-37Cb 640/1994-489, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. marca 2009, č. k. Z-2-37Cb 640/1994-489 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 20 249,74 € (610 043,60 Sk). Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania 63 494,90 € k rukám právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou v znení jej zmeny uplatnenej na pojednávaní dňa 27. 08. 1998 (č. 1. spisu 113) a v podaní zo dňa 23. 11. 1998 (č. 1. spisu 201) a následne pripustenej súdom dňa 26. 11. 1999 (č. 1. spisu 243) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 10 064 656, 60 Sk s 20% úrokom z omeškania od splatnosti jednotlivých žalovaných faktúr do 31. 10. 1998. Podaním zo dňa 23. 02. 2006 (č. 1. spisu 392) žalobca vzal žalobu čiastočne späť v sume 610 043,60 Sk a zotrval na žalobe v sume 9 454 613,- Sk s 18% ročným úrokom z omeškania od splatnosti jednotlivých žalovaných faktúr do zaplatenia, a to titulom zaplatenia kúpnej ceny za dodávku tovaru v období

od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994. Žalovaný v konaní namietal, že žiadny dlh voči žalobcovi nemá a spochybnil podpisy svojich pracovníkov na dodacích listoch predložených žalobcom.

Po vykonaní dokazovania súd prvého stupňa zistil, že na základe zmluvy o prenájme čerpacej stanice č. 141806 zo dňa 01. 10. 1992 v znení jej dodatkov (ďalej len „nájomná zmluva“) žalovaný ako nájomca mal od žalobcu ako prenajímateľa v prenájme čerpaciu stanicu v B.. Zmluvné strany sa nevedeli dohodnúť na ďalšej spolupráci a uzavretí novej nájomnej zmluvy, v dôsledku čoho žalobca listom zo dňa 25. 04. 1994 oznámil žalobcovi ukončenie nájomného vzťahu a zároveň žalovanému oznámil, že dňom 21. 04. 1994 zastavil zásobovanie čerpacej stanice pohonnými hmotami a vyzval žalovaného na uvoľnenie čerpacej stanice a jej odovzdanie žalobcovi. Ďalej súd uviedol, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že medzi nimi bola uzavretá kúpna zmluva v súlade s ust. § 409 Obchodného zákonníka, čo ani jedna zo strán nespochybnila. Taktiež nebolo spochybnené, že v období od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994 bola čerpacia stanica v prevádzke a že po 21. 04. 1994 pohonné hmoty žalovanému dodávala spoločnosť J.-H.,s. r. o., čo potvrdili obaja účastníci konania, ako aj konateľka spoločnosti M. C. ktorá bola vypočutá v konaní ako svedkyňa. Sporným obdobím dodávok pohonných hmôt medzi účastníkmi bolo obdobie od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994, a to za dodávky, ktoré žalobca vyúčtoval žalovanému faktúrami založenými v spise v celkovej sume 9 454 613,-- Sk a ktorých zaplatenie s príslušenstvom je predmetom sporu, pričom k faktúram žalobca priložil príslušné dodacie listy. Svedkovia - pracovníci žalovaného, ktorí v inkriminovanom čase obsluhovali čerpaciu stanicu, vypovedali o tom, že dodávanie pohonných hmôt prebiehalo tak, že na čerpaciu stanicu prišlo cisternové vozidlo, ktoré vypustilo naftu alebo benzín do skladovacích nádrží a prítomná obsluha čerpacej stanice potvrdila dodací list, t.j. podpísala ho a opečiatkovala. Na základe dodacieho listu sa potom vystavila faktúra. V priebehu konania pred súdom prvého stupňa svedkovia - pracovníci žalovaného na niektorých dodacích listoch neurčito potvrdili svoj podpis, ale na niektorých dodacích listoch nevedeli povedať, či sa jedná o ich podpis. Žalovaný spochybnil autentičnosť predložených dodacích listov a poukázal okrem iného aj na to, že z dodacích listov nie je možné identifikovať osobu, ktorá za žalobcu tovar dodala, ani toho, kto za žalovaného tovar prevzal, a preto tieto doklady same osebe nemajú žiadnu vypovedaciu hodnotu. Vzhľadom na intenzitu a charakter konfliktov s niektorými vedúcimi pracovníkmi žalobcu vyslovil žalovaný aj podozrenie, že dodacie listy a faktúry, o ktoré žalobca opiera svoj nárok, mohli byť aj sfaľované.

Keďže žalobca od podania žaloby nepredložil súdu originály dodacích listov, pričom ani jeden z vypočutých pracovníkov žalovaného nevedel vierohodne identifikovať svoj, ale ani iný podpis na dodacích listoch, súd oslovil súdnu znalkyňu z odboru grafológie, ktorá mu oznámila, že nemôže skúmať podpisy z fotokópií dodacích listov, ale len z ich originálov. Povinnosťou žalobcu potom bolo navrhnúť dôkaz, ktorý by iným spôsobom, ako listinným dôkazom (napr. výsluchom pracovníkov žalobcu) hodnoverne potvrdil, že žalobca skutočne dodal žalovanému tovar, ktorého zaplata sa domáha. Žalobca však v priebehu konania taký návrh nepodal. Žalobca navrhol doplniť dokazovanie v tom smere, že žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na predloženie nasledovných dôkazov: daňového priznania za rok 1994, finančného krytia dodávok pohonných hmôt v čase od 21. 04. 1994 od spoločnosti J. – H., s. r. o. a vzhľadom k tomu, že svedeckými výpoveďami bolo preukázané, že čerpacia stanica bola v čase od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994 v prevádzke, tiež priložiť dôkaz o tom, kto dodával žalovanému v tom čase pohonné hmoty. Súd prvého stupňa však dospel k názoru, že ide o návrh na vykonanie dôkazov, ktoré nemôžu slúžiť za dôkaz v zmysle ust. § 125 O. s. p. na preukázanie splnenia dodávok tovaru v zmysle ust. § 443 ods. 1 Obchodného zákonníka. Návrh žalobcu preto na pojednávaní dňa 04. 03. 2009 zamietol.

Ďalej súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku uviedol, že od podania žaloby na súd dňa 07. 06. 1994 žalobca viackrát upravoval petit žaloby rôznymi podaniami, pričom podaním zo dňa 32.1.1996 žalobca zásadným spôsobom zmenil predmet sporu, keďže jasne, zrozumiteľne a nezameniteľne určil svoje právo na uplatnenie konkrétnych pohľadávok. Až týmto podaním došlo k relevantnému uplatneniu práva, z dôvodu ktorého sa prerušilo plynutie premlčacích lehôt v jednotlivých prípadoch.

V podaní zo dňa 15. 02. 2006 žalovaný uplatnil námietku premlčania. Po preskúmaní tejto námietky súd prvého stupňa konštatoval, že pokiaľ ide o uplatnené nároky z faktúry č. 804991 z 08. 04. 1994 na sumu 127 000,-- Sk za nájomné v období 03/1994, z faktúry č. 971163 z 26. 04. 1994 na sumu 16 738,-- Sk za pracovné odevy a z faktúry č. 804982 z 26. 10. 1994 na sumu 211 705,60 Sk za zahraničné blokové poukážky (bezdôvodné obohatenie), tak námietka premlčania žalovaného je opodstatnená. Tieto nároky neboli predmetom pôvodnej žaloby a boli uplatnené po uplynutí premlčacej lehoty. Túto skutočnosť potvrdil aj žalobca, ktorý z dôvodu uplatnenej námietky premlčania vzal žalobu čiastočne späť v sume 127 200,-- Sk (faktúra č. 804991), v sume 16 738,-- Sk (faktúra č. 671163), v sume 211 705,60 Sk (faktúra č. 804982) a v sume 254 400,-- Sk (nájomné vyfakturované

faktúrou č. 804986 a faktúrou č. 804987), t. j. celkom v sume 610 043,60 Sk. S poukazom na čiastočné späťvzatie žaloby súd prvého stupňa podľa ust. § 96 ods. 1 O. s. p. konanie v časti o zaplatenie sumy 610 043,60 Sk zastavil.

Keďže žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia tovarových faktúr, súd prvého stupňa sa zaoberal otázkami, či tovar bol dodaný, či ho žalovaný prevzal, či žalobca mal právo faktúrovať a či si nárok na zaplatenie faktúr uplatnil včas. Po vyhodnotení dôkazov predložených žalobcom súd prvého stupňa dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatnený podľa ust. § 409 a § 369 Obchodného zákonníka je neoprávnený, pretože súd nemal preukázané, že dodávky tovaru (pohonné hmoty) boli žalovanému dodané, tento ich prevzal a vzniklo mu právo fakturovať. S poukazom na uvedené žalobu v zostávajúcej časti o zaplatenie žalovanej istiny v sume 9 454 613,-- Sk s uplatneným úrokom z omeškania ako nedôvodnú zamietol. Zároveň súd prvého stupňa konštatoval, že žalovaný v konaní úspešne uplatnil námietku premlčania, preto aj z tohto dôvodu bolo potrebné žalobu zamietnuť.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. s použitím ust. § 146 ods. 2 druhej vety O. s. p. a ust. § 224 ods. 3 O. s. p. Žalovanému ako úspešnému účastníkovi v konaní priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo súdneho poplatku za prvé odvolanie v sume 402 584,--Sk, preddavku na trovy štátu v sume 2 742,50 Sk a súdneho poplatku za druhé odvolanie v sume 588 612,-- Sk, t. j. spolu 993 938,50 Sk (32 992,71 Eur) a trovy právneho zastúpenia podľa špecifikácie a vyčíslenia právneho zástupcu žalovaného v podaní zo dňa 05. 03. 2009 v sume 30 502,19Eur.

Proti zamietajúcemu výroku rozsudku a závislému výroku o trovách konania podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Na odôvodnenie uviedol, že súd prvého stupňa porušil viaceré procesné ustanovenia, najmä ust. § 132, § 157, § 95 a § 41 ods. 2 O. s. p. a tieto vady konania mali za následok vecnú nesprávnosť rozsudku, čím došlo k naplneniu odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/ a f/ O. s. p.

Podľa odvolateľa súd pri hodnotení dôkazov postupoval v rozpore s ust. § 132 O. s. p., pretože nehodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti

a neprihliadol starostlivo na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Súd z neurčitých výpovedí svedkov dospel ku skutkovému zisteniu, že žalobca tovar nedodal a žalovaný tovar neprevzal. Tvrdenie žalovaného, že tovar neprevzal a podpisy na dodacích listoch nie sú podpismi jeho zamestnancov, ostalo nepreukázané. Takýto dôkaz nemôže byť základom pre skutkové zistenie súdu, že žalobca tovar nedodal. Ku skutkovému zisteniu, že žalobca tovar nedodal, by súd mohol dospieť jedine v prípade, keby vôbec neexistovali dodacie listy podpísané a opečiatkované žalovaným, resp. jeho zamestnancami. Z ďalších dôkazov navrhnutých žalobcom vyplýva, že v čase od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994 dodával pohonné hmoty na čerpaciu stanicu žalobca tak, ako to dosvedčujú dodacie listy a spochybňovanie podpisov na dodacích listoch je len účelovým tvrdením žalovaného. Súd vôbec nevyhodnotil jednotlivito a ani vo vzájomných súvislostiach niektoré vykonané dôkazy, ako napr. výpoveď svedka J. F., výpoveď ekonómky žalovaného Ing. Š. výpoveď inšpektora čerpacej stanice Ing. M. a výpoveď vedúcej úseku čerpacej stanice Ing. K.. Súd prvého stupňa tiež nevykonal dôkazy, ktoré žalobca navrhol na pojednávaní dňa 04. 03. 2009, pričom na odôvodnenie uviedol, že vykonanie navrhnutých dôkazov nemôže slúžiť za dôkaz v zmysle ust. § 125 O. s. p. na preukázanie splnenia dodávok tovaru v zmysle ust. § 443 ods.1 Obchodného zákonníka. Podľa odvolateľa jeho návrh na doplnenie dokazovania predložením daňového priznania žalovaného za rok 1994, finančného krytia dodávok od 21. 04. 1994 od spoločnosti J. a dokladu o tom, kto dodával pohonné hmoty žalovanému v čase od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994, bol opodstatnený. Poukázal na platnú judikatúru, najmä judikát R V/1968, v zmysle ktorého súd pristupuje k hodnoteniu jednotlivých vykonaných dôkazov z hľadiska ich hodnovernosti a pravdivosti. Súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov však dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p., keďže vykonané dôkazy nevyhodnotil.

Ďalej uviedol, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., pretože súd nesprávne právne posúdil premlčanie uplatneného nároku, a rozsudok v tejto časti riadne neodôvodnil. Z napadnutého rozsudku tiež vôbec nie je zrejmé, kedy a ktorým podaním malo dôjsť k zmene návrhu. Na strane 10 napadnutého rozsudku súd označil za zmenu návrhu podanie žalobcu zo dňa 20. 10. 1998. Týmto podaním však žalobca iba opakovane špecifikoval predmet žaloby, ktorým ostali rovnaké faktúry za pohonné hmoty, ako boli uplatnené žalobou zo dňa 29. 06. 1994. Návrhom zo dňa 20. 10. 1998, ale aj ostatnými podaniami zo dňa 16. 11. 1999, 01. 03. 2002, 05. 01.2006 a 23. 02. 2006 došlo iba k spresneniu žaloby, resp. úprave žalobného petitu.

Uvedené podania neboli zmenou žaloby, pretože to nevyplývalo ani z ich označenia a ani z ich obsahu. Súd prvého stupňa v konaní o nich nerozhodoval ako o zmene žaloby, ale pokračoval v konaní s upraveným petitom v súlade s ust. § 41 ods. 2 O. s. p. Ďalej poukázal na zmätočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku z dôvodu rôznych nepresností, napr. súd poukázal na podanie žalobcu zo dňa „32. 01. 1996“, ktoré ani neexistuje.

Odvolateľ podal odvolanie aj proti výroku o trovách konania z dôvodu, že súd prvého stupňa zaviazal žalobcu k náhrade trov konania z titulu súdnych poplatkov, a to súdneho poplatku za prvé odvolanie v sume 402 584,-- Sk (13 363,34 €), preddavku na trovy štátu v sume 2 742,50 Sk (91,03 €) a súdneho poplatku za druhé odvolanie v sume 588 612,-- Sk (19 538,34 €), pričom k zaplateniu súdneho poplatku za druhé odvolanie bol súdom zaviazaný neoprávnene, keďže za odvolanie sa súdny poplatok platí iba raz. Podľa položky 16 a spoločnej poznámky k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16 sadzobníka súdnych poplatkov, ako prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení zmien a doplnkov, ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu prvého stupňa neplatí poplatník, ktorý už raz poplatok zaplatil. Ďalej namietal tiež, že žalovanému bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia aj za úkon, ktorý nebol vykonaný (pojednávanie dňa 22. 09. 2003 sa vôbec nekonalo a ani nebolo vytýčené) a za úkon, za ktorý odmena neprislúcha (štúdium spisu dňa 24. 04. 2006), pretože nedošlo k zmene právneho zástupcu žalovaného. Náhrada trov konania vo výške 630 422,-- Sk (20 926,18 €) bola preto žalovanému priznaná súdom neoprávnene.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a žalovanému priznať trovy odvolacieho konania.

K námietke ohľadne nesprávneho hodnotenia dôkazov uviedol, že dôkazné bremeno v prvom rade zaťažuje žalobcu, ktorý musí nad akúkoľvek pochybnosť preukázať danosť práva, o ktoré opiera svoj žalobný návrh. To znamená, že žalobca domáhajúci sa nároku na plnenie za dodaný tovar, musí uniesť dôkazné bremeno, že fakturovaný tovar žalovanému dodal. Až vtedy možno na žalovanom, ktorý odmieta plniť, požadovať, aby uniesol dôkazné bremeno, že za dodaný tovar zaplatil, resp. že fakturovaný tovar nebol povinný zaplatiť. Žalobcom predložené fotokópie dodacích listov bez jasného a zrozumiteľného označenia toho, kto menovite fakturovaný tovar prevzal, nemohol súd považovať a uznať za dôkaz potvrdzujúci dodávku tovaru žalovanému. O to viac, že ani jeden z vypočítaných svedkov -

pracovníkov žalovaného nevedel potvrdiť prevzatie tovaru a ani jednoznačne spoznať svoj podpis na fotokópiách dodacích listov. Tie dokonca nemohli byť ani predmetom znaleckého dokazovania. Žalobca za celú dobu trvania súdneho sporu nebol schopný označiť súdu ani len mená svojich pracovníkov, ktorí mali čerpaciu stanicu zásobovať fakturovaným tovarom a navrhnúť ich vypočutie ako svedkov. Ani ich mená totiž v dodacích listoch uvedené nie sú. Za tejto dôkaznej situácie je neopodstatnená požiadavka žalobcu, aby žalovaný predložil listinné dôkazy, ktoré by mali údajne preukázať prevzatie tovaru žalovaným, alebo aby preukázal, že pohonné hmoty od žalobcu neprevzal. Jeho úvaha o predložení falošných dodacích listov je logická a opodstatnená, keďže žalobca údajne omylom skartoval originály dokladov, na základe ktorých vedie pätnásť rokov súdny spor o niekoľko miliónovú pohľadávku. Poukázal na to, že pohľadávka musí byť evidovaná v účtovníctve ako pohľadávka po lehote splatnosti a nezaplatená, a to s originálmi všetkých súvisiacich dokladov. V celom rozsahu sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý svoj zamietajúci výrok odôvodnil tým, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, keďže nepreukázal dodanie tovaru, ktorého zaplatenia sa domáha.

Ďalej uviedol, že aj keby súd žalobcom navrhnuté dôkazy na pojednávaní dňa 04. 03. 2009 pripustil a žalovaný by ich súdu predložil, tieto by rozhodne neboli spôsobilé hodnoverne preukázať jednotlivé dodávky tovaru, ktorých zaplatenie je predmetom súdneho sporu. Zamietnutie žalobcovho návrhu na vykonanie dôkazov zo strany súdu preto považuje za vecne správne a logické. Je si vedomý, že v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch nemusia dodacie listy v písomnej podobe vôbec existovať. V takom prípade však dodávateľ v súdnom konaní musí inými dôkazmi preukázať, že tovar dodal tomu, od koho požaduje plnenie (napr. výsluchom svedkov, ktorí tovar fyzicky dodali a prevzali), k čomu v danom prípade nedošlo.

K namietanému údajnému nesprávnemu právnemu posúdeniu uplatnenej námietky premlčania, ktorú súd prvého stupňa akceptoval, žalovaný odkázal na písomné vyjadrenie zo dňa 13. 02. 2006, ktoré bolo Krajskému súdu v Bratislave doručené dňa 15. 02. 2006 a s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil.

K odvolaniu voči priznaným trovám konania uviedol, že je nedôvodné, pretože spoločná položka, na ktorú vo svojom odvolaní žalobca poukazuje, sa v rozhodnom období nevzťahovala na obchodné veci upravené v položke 2 Sadzobníka súdnych poplatkov.

K namietaným trovám právneho zastúpenia uviedol, že termín pojednávania na deň 22. 09. 2003 o 10.00 hod. bol písomne vytýčený dňa 20. 06. 2003. Pojednávania sa žalovaný osobne zúčastnil, ale z dôvodu práceneschopnosti sudkyne bolo pojednávanie odročené na neurčito bez prejednávania veci. Žalovaný si preto uplatnil a súdom mu bol aj správne priznaný nárok na odmenu vo výške jednej štvrtiny tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby. S poukazom na rozsiahlosť spisového materiálu, neustále sa meniace petity a dĺžku trvania súdneho sporu (zavinenu v prevažnej miere nepripravenosťou žalobcu), ako aj s poukazom na ust. § 14 ods. 5 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb žalovanému nie je zrejmý dôvod, prečo by mu súd nemal priznať nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, vzniknutých v súvislosti s úkonom – štúdium spisu dňa 24. 04. 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Predmetom sporu (po čiastočnom späťvzatí a zastavení konania v sume 20 249,74 Eur (610 043,60 Sk) je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie sumy 9 454 613,-- Sk s príslušenstvom z titulu zaplatenia kúpnej ceny za tovar, ktorý mal byť zo strany žalobcu dodaný žalovanému v období od 21. 03. 1994 do 21. 04. 1994 na čerpaciu stanicu, ktorú mal žalovaný v prenájme od žalobcu.

Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že pohonné hmoty žalobca dodával žalovanému na základe kúpnej zmluvy zo dňa 01. 10. 1992 podľa podmienok v nej dohodnutých, pričom právny vzťah založený medzi účastníkmi podľa ust. § 409 a nasl. Obchodného zákonníka ani jedna zo sporových strán nespochybnila. Kúpnu cenu žalobca vyúčtoval žalovanému faktúrami v sume 9 454 613,-- Sk, ktoré sú založené v spise spolu s dodacími listami. Ďalej súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že nemal preukázané, že žalovaný prevzal tovar od žalobcu spôsobom predpísaným v ust. § 443 ods. 1 Obchodného zákonníka za neexistencie originálov dodacích listov a žalobca nepreukázal dodanie tovaru, ktorého zaplatenia sa domáhal žalobou podľa ust. § 447 Obchodného zákonníka.

Z článku XII, bodu 7 nájomnej zmluvy zo dňa 01. 10. 1992 vyplýva, že jej nedeliteľnou súčasťou okrem iného je príloha č.4, ktorou sú kúpne zmluvy na dodávku PHL, drobného balenia a ostatných tovarov. V spise je na č. l. 91 a nasl. založená fotokópia kúpnej zmluvy, z ktorej vychádzal aj súd prvého stupňa. Jej predmetom sú rafinérské výrobky v zložení: BA 91, BA 95D, BA 96 a NM, každý v množstve min.10 000 litrov podľa platných cenníkov. Ďalej z predmetu kúpnej zmluvy vyplýva, že kupujúci objednané množstvá upresní písomnými alebo telefonickými objednávkami, ktoré tvoria nedeliteľnú súčasť tejto zmluvy. Z bodu 3 kúpnej zmluvy vyplýva, že predávajúci predá tovar i na telefonickú objednávku, ktorú je kupujúci povinný potvrdiť do 24 hodín telegramom, faxom a pri priamom odbere podpisom dodacieho listu. Z bodu 7 kúpnej zmluvy vyplýva, že predávajúci je pri kúpe povinný vystaviť dodací list alebo faktúru, ktorá obsahuje náležitosti dodacieho listu. Vznik kúpnej zmluvy je upravený v bode 8. Z neho vyplýva, že odovzdaním tovaru kupujúcemu a podpísaním tejto zmluvy vzniká kúpna zmluva. Pri telefonickej objednávke kupujúcim, vzniká kúpna zmluva okamihom dôjdenia telegramu, faxu predávajúcemu a taktiež okamihom prevzatia tovaru kupujúcim a podpísaním dodacieho listu alebo faktúry, ktorá má všetky náležitosti dodacieho listu pracovníkom kupujúceho. Za uzavretú kúpnu zmluvu sa považuje i spôsob, kedy predávajúci plnil na základe objednávky i telefonickej (potvrdenej faxom, resp. telegramom) a odovzdal tovar na prepravu dopravcovi. Podľa bodov 9 a 10 kúpnej zmluvy predávajúcemu vzniká právo na základe podpísaného dodacieho listu alebo faktúry, ktorá má náležitosti dodacieho listu, žiadať kupujúceho o úhradu kúpnej ceny, pričom predávajúci predáva za cenu, ktorá je platná v čase odovzdania tovaru kupujúcemu a predávajúci ju uvedie buď na dodacom liste, prípadne faktúre, ktorá ma všetky náležitosti dodacieho listu, alebo uvedie odkaz na príslušný cenový výmer. Fotokópie faktúr a dodacích listov sú založené v spise na č. listu 7 a nasl. Z účtovného zoznamu pohľadávok – saldokonta zo dňa 01. 06. 1994 (č. listu 5, 6), ako aj vyjadrenia žalobcu zo dňa 23. 02. 2006 (č. listu 392-395) vyplýva, že predmetom sporu je zaplatenie 41 tovarových faktúr (ktorými sú v prevažnej miere vyúčtované dodávky pohonných hmôt, ale aj iný tovar).

Po preskúmaní obsahových náležitostí kúpnej zmluvy zo dňa 01. 10. 1992 odvolací súd dospel k názoru, že túto zmluvu, napriek jej označeniu ako kúpna zmluva, možno považovať len za inominátnu zmluvu o spolupráci pri dodávkach tovaru podľa ust. § 269 ods.2 Obchodného zákonníka (tzv. rámcovú zmluvu), na ktorú nadväzovali konkrétne objednávky tovaru, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou (ako to vyplýva z dojednania strán v predmete zmluvy). Napovedá tomu aj bod 8 upravujúci vznik kúpnej zmluvy. Podľa neho

kúpna zmluva vzniká podpísaním zmluvy zo dňa 01. 10. 1992 a odovzdaním tovaru kupujúcemu, resp. pri telefonicknej objednávke kupujúceho vzniká kúpna zmluva okamihom dôjdenia potvrdzujúceho telegramu alebo faxu predávajúcemu a okamihom prevzatia tovaru kupujúcim a podpísaním dodacieho listu alebo faktúry (ktorá má náležitosti dodacieho listu) pracovníkom kupujúceho. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k názoru, že v prejednávanej veci je potrebné každú jednotlivú dodávku považovať za osobitnú kúpnu zmluvu tak, ako to naznačil odvolací súd už v uznesení zo dňa 21. 06. 2001, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvého stupňa preto v ďalšom konaní bude skúmať vznik kúpnych zmlúv medzi účastníkmi konania, teda súd sa bude zaoberať každou jednotlivou dodávkou žalobcu a podľa jednotlivých dodacích listov (resp. faktúr spĺňajúcich náležitosti dodacieho listu v prípade, ak dodací list nebol vystavený) musí zistiť, či na ich základe žalobca dodal žalovanému tovar špecifikovaný v tom-ktorom dodacom liste (resp. faktúre spĺňajúcej náležitosti dodacieho listu) a či žalobcovi vzniklo voči žalovanému právo na zaplatenie kúpnej ceny uplatnenej v sume 9 454 613,-- Sk s príslušenstvom. Za účelom riadneho zistenia skutkového a právneho stavu by súd prvého stupňa mal v prípade každého dodacieho listu predloženého žalobcom skúmať, kto tovar v ňom špecifikovaný dodával za žalobcu, či bol tento tovar žalovanému dodaný, kto ho za žalovaného prevzal a jeho prevzatie (čo do množstva, druhu a ceny) potvrdil na tom-ktorom dodacom liste, resp. faktúre (spĺňajúcej náležitosti dodacieho listu, ak dodací list nebol vyhotovený).

Podľa ust. § 125 O. s. p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov.

Teória procesného práva pod dôkaznými prostriedkami rozumie také prostriedky, ktorými možno zistiť skutočný stav veci. Vyššie citované ustanovenie § 125 prvej vety O. s. p. vypočítava príkladmo najbežnejšie dôkazné prostriedky. Patrí medzi ne aj listina, za ktorú sa na účely občianskeho súdneho konania považuje písomný prejav v jazykovej forme spôsobilý na vykonanie dôkazu spôsobom predpokladaným v Občianskom súdnom poriadku (ust. § 129 ods. 1). Pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny (prvopis, pôvodné znenie), alebo o odpis či fotokópiu (fotograficky zhotovenú kópiu alebo iným spôsobom zhotovenú kópiu). Aj fotokópia listiny je spôsobilá byť vykonaná ako dôkaz zákonom predpokladaným spôsobom. Občiansky súdny

poriadok v žiadnom svojom ustanovení neukladá súdu povinnosť vykonávať dôkaz iba originálom listiny. Od spôsobilosti listiny byť dôkazným prostriedkom však treba odlišovať spôsob vykonania dôkazu listinou súdom a posudzovanie pravosti a pravdivosti listiny. Pravosťou a pravdivosťou listiny sa súd zaoberá v rámci hodnotenia dôkazov, t. j. v rámci činnosti, pri ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na to, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Dôkaz vykonaný fotokópiou listiny hodnotí súd ako každý iný dôkaz podľa zásad uvedených v ust. § 132 O. s. p. V prípade vykonania dôkazu fotokópiou listiny možno len zväziť jeho dôkaznú silu. Dôkazné bremeno v spore má predovšetkým žalobca, ktorý musí v konaní preukázať, že si uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie kúpnej ceny v žalovanej sume s príslušenstvom dôvodne a po práve. Z ust. § 120 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná, pričom výnimočne môže vykonať aj iné dôkazy, ako navrhnú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

K námietke premlčania, uplatnenej v konaní žalovaným, odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nie je zrejmé, na základe čoho súd dospel k záveru, že žalovaný uplatnil námietku premlčania v celom rozsahu dôvodne, aj z dôvodu ktorého bolo potrebné žalobu zamietnuť. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vôbec nevyplýva, ktoré podanie žalobcu by malo byť „perfektným podaním“ na súd, ktorým malo dôjsť k relevantnému uplatneniu práva na súde a na základe čoho mal súd preukázané, že uplatnený nárok žalobcu je premlčaný. Rozsudok súdu prvého stupňa je preto v tejto časti nepreskúmateľný. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že súd prvého stupňa musí najskôr zistiť, či žalobcovi vznikla pohľadávka na zaplatenie kúpnej ceny a v akej výške, pretože v prípade, ak by zistil, že žalobcovi pohľadávka vôbec nevznikla, táto by sa nemohla ani premlčať.

Odvolací súd tiež poukazuje na to, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa na 11. strane nie je zrejmé, ktorým podaním mal žalobca zásadne zmeniť predmet sporu, nakoľko podanie z 32. 01. 1996 neexistuje, ako na to poukázal v odvolaní aj žalobca.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa vo veci rozhodol predčasne na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci, resp. v časti je jeho

rozhodnutie pre nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie aj nepreskúmateľné, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa ust. § 226 O. s. p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci (ust. § 224 ods. 3 O. s. p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. novembra 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová